



GÖNDER
Geleceği Önemseyenler Derneği

Kümelenme Temel Dokümanı

14 Ocak 2014

GÖNDER Kümelenme Temel Dokümanı

İçindekiler

| | |
|--|---|
| Kümelenme Destek Programı Nedir? Kökeni Nereden Gelmektedir? | 3 |
| 1. OECD’de Kümelenme | 3 |
| 2. Avrupa Birliği Kümelenme Destek Çalışmaları | 3 |
| 3. Ekonomi Bakanlığı Kümelenme Destek Çalışmaları | 5 |
| 4. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı..... | 7 |
| 5. Kümelenme Birlikteliği | 8 |
| 6. Kümelenme Teşebbüsü | 8 |

GÖNDER Kümelenme Temel Dokümanı

Kümelenme Destek Programı Nedir? Kökeni Nereden Gelmektedir?

Mevcut mevzuatın incelenmesinden “kümelenme” konusunda iki Bakanlığın; Bilim sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Ekonomi Bakanlığının destek verdikleri görülmüştür. Diğer taraftan bu konunun temelinde OECD ve Avrupa Birliğinin yaklaşımları etkili olmuştur. Bu bakımdan dört konu da incelemeye tabi tutulmuştur.

1. OECD’de Kümelenme

Ülkemizin de üyesi bulunduğu Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD), “Yerel Ekonomi ve Kalkınma ve İstihdam Programı (LEED-Local Economic and Employment Development) <http://www.oecd.org/cfe/leed/> vasıtası ile kümelenme çalışmalarına destek olmaktadır. Bu program OECD Girişimcilik, Küçük ve Ortaboy İşletmeler ve Yerel Kalkınma Merkezi <http://www.oecd.org/cfe/> tarafından yürütülmektedir.

OECD tarafından konuyla ilgili hazırlanan 2005 tarihli bir yayın KOSGEB tarafından “İşletme Kümelenmeleri” başlığı ile Türkçeye çevrilmiş ve bastırılmıştır¹.

2. Avrupa Birliği Kümelenme Destek Çalışmaları

Avrupa Birliği Avrupa İşletmeler Ağı (Enterprise Europe Network-EEN) kapsamında işletmelere destek olunmaktadır. Bu konuda KOSGEB tarafından bir proje yürütülmüştür².

Konuyla ilgili bir web taraması yapıldığında aşağıdaki hususlar dikkati çekmektedir:

- Konunun temeli "Enterprise Europe Network" e, Türkçe ifadesi ile Avrupa Girişim Ağına dayanmaktadır. <http://een.ec.europa.eu/about/mission>
- "Avrupa Girişim Ağı" misyonunu şöyle tanımlamaktadır: Helping small companies make the most of the business opportunities in the European Union is the Enterprise Europe Network's mission .
- Avrupa Komisyonu İşletme ve Sanayi Genel Müdürlüğü de konuyla ilgili çalışmalar yapmaktadır.

¹

<http://www.smenetworking.gov.tr/userfiles/pdf/webclusterskaynakca/Yeni%20klas%C3%B6r/OECD%20%C4%B0%C5%9Fletme%20K%C3%BCmelenmeleri%20Terc%C3%BCme.pdf>

² <http://www.een.kosgeb.gov.tr/#>

- http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/files/clusters-working-document-sec-2008-2635_en.pdf
- Bu konuya mahsus bir web sayfası var olduğu görülmüştür.
 - <http://www.clusterobservatory.eu/index.html>
- Bu sayfayı incelediğimizde ormanlar ve ormancılıkla ilgili olarak;
- Bioenerji
 - <http://www.clusterobservatory.eu/index.html#!view=sectors;mode=one;sort=name;uid=Bioenergy>
- Forest Products
 - <http://www.clusterobservatory.eu/index.html#!view=sectors;mode=one;sort=name;uid=Forest Products>
- Forestry
 - <http://www.clusterobservatory.eu/index.html#!view=sectors;mode=one;sort=name;uid=Forestry>
- Furniture
 - <http://www.clusterobservatory.eu/index.html#!view=sectors;mode=one;sort=name;uid=Furniture>
- GIS-Coğrafi Bilghi Sistemleri
 - <http://www.clusterobservatory.eu/index.html#!view=sectors;mode=one;sort=name;uid=GIS>
- Handicraft
 - <http://www.clusterobservatory.eu/index.html#!view=sectors;mode=one;sort=name;uid=Handicraft>
- Livestock-
 - <http://www.clusterobservatory.eu/index.html#!view=sectors;mode=one;sort=name;uid=Livestock>
- Packaging
 - <http://www.clusterobservatory.eu/index.html#!view=sectors;mode=one;sort=name;uid=Packaging>
- Paper-
 - <http://www.clusterobservatory.eu/index.html#!view=sectors;mode=one;sort=name;uid=Paper>
- Renewable Energy-

- <http://www.clusterobservatory.eu/index.html#!view=sectors;mode=one;sort=name;uid=Renewable Energy>
- Wood Technology-
 - <http://www.clusterobservatory.eu/index.html#!view=sectors;mode=one;sort=name;uid=Wood Technology>

3. Ekonomi Bakanlığı Kümelenme Destek Çalışmaları

Ekonomi Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü KOBİ ve Kümelenme Destekleri Daire Başkanlığı kanalı ile kümelenme çalışmalarına destek vermektedir.

KOBİ ve Kümelenme Destekleri Daire Başkanlığı Bünyesinde Yürütülmekte Olan Destekler:

- 2010/8 sayılı Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ
- 2011/1 sayılı Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ
- 97/5 sayılı Çevre Maliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ

Çerçevesinde uygulanmaktadır.

Ekonomi Bakanlığına başvuru yapabilmek için ilgili mevzuatında tadat edilen “İşbirliği Kuruluşları” ndan biri veya bir kaçı ile hareket edilmelidir. Bunlar;

- İhracatçı Birlikleri
- İl Sanayi / Ticaret Odaları
- TOBB, TİM, DEİK
- Teknoloji Geliştirme Bölgeleri
- Organize Sanayi Bölgeleri
- Endüstri Bölgeleri
- Sektörel Üretici Dernekleri
- Sektörel Dış Ticaret Şirketleri (SDŞ)
- İmalatçıların kurduğu dernek- birlik veya kooperatifleri olabilmektedir.

İlgili firmaların İşbirliği Kuruluşu önderliğinde bir proje hazırlamaları ve Ekonomi Bakanlığına başvurmaları gerekmektedir.

Başvuru için amacı belirlenmiş bir proje hazırlanması gerekmektedir. Burada;

- **Proje:** Amacı, kapsamı, süresi, bütçesi, hizmet sağlayıcıları, uygulayıcıları ile öngörülen çıktıları belirlenmiş faaliyetler bütünü
- **Amaç;** İşbirliği kuruluşu koordinasyonunda firmalarımızın ortak sorun, ortak fırsat, ortak vizyon anlayışı içerisinde, plan ve program yaparak ihracat stratejileri geliştirmelerinin özendirilmesidir.

Ekonomi Bakanlığının destekleri kapsamında;

- İhtiyaç Analizi (400.000 ABD \$)
 - Eğitim ve/veya danışmanlık ihtiyacının analizi
 - İş planı ve ihracat stratejilerinin hazırlanması, izlenmesi
 - İhracat potansiyelinin belirlenmesi
- Eğitim /Danışmanlık (400.000 ABD \$)
 - Dış Ticaret
 - Satış – Pazarlama – İnsan Kaynakları
 - Süreç İyileştirme ve Yönetimi
 - Stratejik Yönetim
 - Bilgi ve İletişim Teknolojileri
 - Kalite – Verimlilik
 - Sektöre Özgü Konular
 - Bakanlıkça Uygun Görülen Diğer Konular
- Yurt Dışı Pazarlama Alım Heyeti (150.000 \$)
 - Ortak pazar araştırmaları
 - Pazar ziyaretleri
 - Ticaret heyetleri
 - Yurtdışı fuar ziyaretleri
 - Eşleştirme faaliyeti
 - Küme tanıtım faaliyetleri
 - Program Başına 100.000 ABD \$
 - En fazla 10 adet
- İstihdam

- Amaç :
 - Projelerin kümelenme anlayışı temelinde planlanması
 - Proje kapsamında yürütülen programların organizasyonun ve koordinasyonunun sağlanması
 - Kapsam: İşbirliği Kuruluşu tarafından görevlendirilen 2 uzman personelin istihdam edilmesi
 - Destek Miktarı : En fazla 3 yıl süresince, İşbirliği kuruluşu emsal personel brüt ücret tutarı kadar
- Bireysel Danışmanlık

4. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

635 sayılı “Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin³ 2/c maddesi 9/e maddesi gereğince hazırlanan “*Kümelenme Destek Programı Yönetmeliği*” 15 Eylül 2012 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmış⁴, bilahare bu KHK ve Yönetmelik çerçevesinde “*Kümelenme Destek Programı Uygulama Usul Ve Esasları*”⁵ hazırlanmıştır.

Bu programdan istifade edebilmek için; *belirli bir rekabet edebilirlik ve sürdürülebilirlik potansiyeli taşıyan, ulusal düzeyde öneme haiz ve ağırlıklı olarak imalat sanayinde faaliyet gösteren* bir sektör istenmektedir. Ayrıca; *dünya ihracatından daha fazla pay alan*, ağırlıklı olarak yüksek teknoloji ürünlerin üretildiği, nitelikli iş gücüne sahip, çevreye ve topluma duyarlı bir sanayi yapısı hedeflenmektedir.

Kümelenme Destek Programı Uygulama Esas ve Usullerine⁶ göre; bu programa başvurabilmek için *Kümelenme birlikteliği* ve *Kümelenme teşebbüsü* istenmektedir. Bunların tanımı ise şu şekilde yapılmıştır.

³ <http://www.sanayi.gov.tr/Files/Mevzuat/4-5-635-26092012101307.pdf>

⁴ <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120915-4.htm>

⁵ <http://www.sanayi.gov.tr/Files/Attachments/OtherFiles/kumelenme-destek-programi-21122012145848.pdf>

⁶ <http://www.sanayi.gov.tr/Files/Attachments/OtherFiles/kumelenme-destek-programi-21122012145848.pdf>

5. Kümelenme Birlikteliği

Küme ekonomik coğrafyasında yer alan en az bir sanayi odası, yoksa ticaret ve sanayi odası ile en az bir üniversite zorunlu olmak üzere bu Uygulama Usul ve Esaslarında belirlenen kurum, kuruluş ve özel hukuk tüzel kişilerinin bir araya gelerek **başvuru rehberinde** yer alan **Kümelenme Birlikteliği Formunu** doldurup imzalamak suretiyle oluşturulan birlikteliği ifade etmektedir.

6. Kümelenme Teşebbüsü

Belirli bir coğrafyada yoğunlaşmış ve birbirleriyle ilgili veya ilişkili sektör veya konularda faaliyet gösteren firmalar ile kurum, kuruluş ve özel hukuk tüzel kişilerinin oluşturduğu kümelenme birlikteliğini fiilen ve hukuken temsil eden tüzel kişiliği ifade etmektedir.

Diğer taraftan kümelenme konusunda coğrafi birliktelik mecbur tutulmamaktadır. “Anadolu Yaylı Ulaşım Sistemleri Kümesi⁷”nde olduğu gibi “bölgesel olmayan” kümelenmeler de kurulabilmektedir.

⁷ <http://www.anadoluraylisistemler.org/tr/default>